

حدیث اخلاق ۱۵

دوستان واقعی

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنُ يَحْيَى الْعَطَّارُ رَحِمَهُ اللَّهُ : قَالَ حَدَّثَنَا أَبِي، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرِ الْبَاقِرِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

این روایت ادامه روایت قبلی است (حدیث ۱۲) که شرح آن فقرات گذشت. فقراتی در باب اخلاقیات اجتماعی در این روایت آمده که برای استحکام پیوندهای اجتماعی بسیار اهمیت دارد.

«عَلَيْكَ يَا أَخَوَانَ الصَّدَقِ فَأَكْثَرُ مِنْ اِكْتِسَابِهِمْ»؛ دنبال اخوان الصدق باش. اخوان صدق یعنی آنهایی که با تو صادقانه دوست هستند. غالباً هم دوستی صادقانه ناشی از عقاید و ایمان است. انسان با برادر مؤمن به یک امر واحدی معتقدند و ایمانشان راسخ است. غالباً اینگونه است اگر عامل دیگری دخیل باشد یعنی اخوان بگو و بخند باشند از اخوان الصدق خارج می‌شوند، می‌شوند اخوان المکاشره، یعنی اخوان بگو و بخند. این اخوان مکاشره تا آجیل خوری و دور هم نشستن و بگو و بخند باشند هستند، اما وقتی سختی پیش آید، جا می‌زنند.

تا جایی که می‌توانید دنبال اخوان الصدق باشید. آنان صادقانه با یک جهت‌گیری با تو هستند زیرا آنها «فَانَّهُمْ عِدَّةٌ عِنْدَ الرَّحَاءِ وَ جُنَّةٌ عِنْدَ الْبَلَاءِ...» تا رخصت، آرامش و زندگی معمولی هست آنها عده تو هستند، ذخیره تو هستند؛ قرض می‌خواستی کارت را راه می‌اندازند، ذخیره تو هستند، اما اگر مشکلی پیش آید آنها سپر تو هستند، جلوی بلا را می‌گیرند.

یکی از شاگردان پرسید: آیا اخوان مکاشره از باب «رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ» نیست؟ فرمودند: بله، اخوان مکاشره هم چیز بدی نیست. شما که خودتان را با درس و بحث می‌کشید یک مقداری هم احتیاج به رفع خستگی دارید.